

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

โลกเจริญนะ เขาว่าโลกเจริญ ความเจริญของโลกต้องพิสูจน์ได้เป็นวิทยาศาสตร์ ทางตะวันตกเขาไม่เชื่อเรื่องกรรม เขาว่าเรื่องกรรมนี้ กรรมเก่ากรรมใหม่เขาไม่เชื่อ เขาเชื่อทางสิ่งที่พิสูจน์ได้ เห็นไหม สิ่งที่พิสูจน์ได้ เขาพิสูจน์ได้มันมีตัวแปรมหาศาลเลย แต่เรื่องกรรม เห็นไหม โลกนอกโลกใน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ในโลกนอกโลกใน โลกในคือความรู้จากภายใน คือเรื่องของโลกทัศน์ ความรู้ของจิต เห็นไหม ความรู้ของจิตนี้เป็นโลกใน

เวลาเราภาวนากัน แม้แต่ความคิดนี้ส่งออกแล้วนะ ที่เราว่าเราใช้ปัญญาๆ นี่ความคิดส่งออกแล้ว เพราะอะไร? เพราะความคิดไม่ใช่จิต จิตนี้ไม่ใช่ความคิดนะ ความคิดเป็นความคิด ความคิดเกิดจากจิต จิตมันเป็นพลังงานของมัน เวลาคิดนี้ส่งออกแล้ว

แต่ถ้าเรามีสมาธิของเราเนะ เราทำความสงบของใจของเรา ความคิดอันนั้นมันคิดโดยสมาธิรองรับ เห็นไหม สติ สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิรองรับเป็นการส่งออกทั้งหมด ถ้าเป็นสมาธิรองรับมันเป็นมรรค เห็นไหม มันเป็นอริยสัจ อริยสัจนะ ตัวอริยสัจอยู่ที่ไหน?

ถ้าตัวอริยสัจ เวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคนี้เราก็ทำกัน สัมมาอาชีวะ การประกอบอาชีพชอบ ต่างๆ ชอบ ความเพียรชอบ ความเห็นชอบของเรานี้มันเป็นมรรคของคฤหัสถ์ เป็นมรรคของการสัมมาอาชีวะ เป็นมรรคของการเลี้ยงชีพ หาอาหารใส่ปากไป แต่มรรคของใจเกิดขึ้นหรือยัง? เราก็อามรรคๆ นี้ เราคิดกันว่าเป็นมรรคใด ความเป็นมรรคมันก็ยังมีสติ สมาธิ ปัญญา ปัญญาของใคร? ปัญญาของเด็กก็ส่วนหนึ่ง ปัญญาของผู้ใหญ่ก็ส่วนหนึ่ง ปัญญาของคนแก่ก็ส่วนหนึ่ง ปัญญาของผู้ปฏิบัติ เห็นไหม มรรคหยาบหม้ามรรคละเอียด

คุณ ความเห็นผิดๆ ที่ว่านี่ เราใช้ปัญญากันแล้วนี่ ปัญญาอย่างนี้นะนะโง่มันก็ใช้ เวลา มันจะปล้นกันมันก็ใช้ปัญญาอย่างนี้ ถ้าปัญญาที่ว่า การเอาใจเปรียบกันนี้เป็นปัญญาหรือ? ปัญญาอย่างนี้มันเป็นปัญญาที่ว่าเป็นมิจฉา เห็นไหม มันไม่มีสมาธิมารองรับ ถ้ามีสมาธิ สมาธิเกิดได้อย่างไร ถ้าเราไม่สามารถควบคุมตัวเอง สมาธิเกิดไม่ได้ ความฟุ้งซ่าน ความคิดของเราเนี่ยมันทำให้เราฟุ้งออกมา มันเป็นสมาธิไปไม่ได้หรอก ถ้าสมาธิมันจะเกิดขึ้นมาได้ เห็นไหม ต้องศีล สมาธิ ปัญญา รู้แจ้งโลกใน ถ้ารู้แจ้งโลกในก็รู้แจ้งโลกนอก นี่เรื่องของกรรม

เขาไม่เชื่อเรื่องของกรรม เพราะว่าสิ่งนี้พิสูจน์ไม่ได้ แต่ถ้าพิสูจน์ไม่ได้ ในการพิสูจน์ เห็นไหม คุณ ศายการผลิดอันหนึ่ง เวลาสินค้าจะออกมาชนิดหนึ่ง สินค้าต้องเหมือนกัน เห็นไหม ลูกของเรา ๓ คน ๔ คนนี้ นิสัยต้องเหมือนกัน ศายการผลิดคือจากพ่อแม่คนเดียวกัน ทำไมลูกนิสัยไม่เหมือนกัน

มันเกิดจากกรรม เรื่องของกรรมนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา นี่เรื่องของกรรม เพราะอะไร? เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เกิดขึ้นมา เห็นไหม เกิดมาจากกรรม เพราะการทำดีมาไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ เห็นไหม สร้างบุญกุศลมา จะได้พระโพธิญาณมาต้องสละลูกสละเมีย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ต้องสละลูกสละเมีย สละถึงที่สุด เห็นไหม พระเวสสันดรต้องมาสละหมด

แล้วเวลาการสละอย่างนั้น สละเพื่ออะไร? เพราะสิ่งนี้มันเป็นเรื่องของโลกเขา เรื่องแรงดึงดูดของโลกนี้ไม่มีเรื่องใดจะเท่ากับกามราคะ สิ่งที่ถูกกามราคะ เห็นไหม โลกที่เป็นไปนี้ สภาวะความเป็นไปของโลก มันเป็นสภาวะแบบนั้น แต่สิ่งนี้การสร้างสมบารมีขึ้นมาเพราะเรายังมีกามอยู่เต็มหัวใจ

เพราะอะไร? เพราะพระโพธิสัตว์ ก็เลศทั้งตัวนี้แหละ แต่ต้องสละลูกสละเมีย มันเจ็บปวดขนาดไหน มันเจ็บปวดคนนะ เพราะอะไร? เพราะสิ่งที่เรารัก สิ่งที่เราสงวนมาก นี่เอาเราไปไม่ได้หรือ? เอาเราแทนไม่ได้หรือ? ทำไมไม่เอา ทำไมเอาลูกของเรา เห็นไหม แล้วเอาลูก ลูกนี้เป็นดวงใจของเราแล้วชูชกขอไป แล้วพระโพธิสัตว์ทุกๆ พระองค์กว่าจะได้โพธิญาณต้องเสียสละขนาดนั้น เห็นไหม นี่การเสียสละ

แล้วนี่อะไร ถ้าไม่ใช่กรรม แต่เป็นกรรมคิณะ กรรมดีส่งเสริมมา เห็นไหม มันมีการกระทำ มีกรรม กรรมส่งเสริมมา เขาไม่เชื่อเรื่องของกรรม เพราะเขาไม่เชื่อเรื่องของกรรม ประเพณี

วัฒนธรรมของเขาก็เป็นปัจจุบันตลอด เป็นปัจจุบัน เห็นใหม่ แล้วเวลาคิดถึง คุณิ เวลาธุรกิจมีปัญหา เห็นใหม่ ปลดคนงานออก โดยที่ว่ามีไม่มีการเห็นอกเห็นใจกันเลย ไม่มีความรู้สึอะไรที่มันเห็นอกเห็นใจกัน เรื่องนี้เป็นเรื่องของธุรกิจ เป็นเรื่องปัจจุบันทั้งหมด เป็นเรื่องการคำนวณของตัวเลขทั้งหมด

แต่ในศาสนาพุทธของเราให้เชื่อกรรม กรรมนี้กรรมดีกรรมชั่ว เห็นใหม่ ใครบ้างไม่อยากจะเกิดมาดี การเกิด เห็นใหม่ นี่แล้วถ้าการเกิด การเกิดแล้วเป็นเกิดสิ่งที่ดี การเกิดเป็นลูกคนมีเงินมีทองต้องมีความสุขดี แล้วมีความสุขจริงไหมละ การเกิดเกิดจากกรรม แต่ไม่ใช่ดีชั่วเพราะการเกิดเกิดมาแล้วเราต้องมาตัดแปลงเราอีกทีหนึ่ง ถ้าเราตัดแปลงของเรา เรามาพบพุทธศาสนา เห็นใหม่ นี้อริยสัจอยู่ตรงนี้ สัจจะ สัจจะความจริงของโลกเขา อริยสัจจะเกิดจากใคร? เกิดจากเรา เห็นใหม่ เกิดจากเรา

คุณิ เวลาครูบาอาจารย์ของเราอยู่ในป่าในเขา นั่งอยู่โคนต้นไม้อยู่คนเดียวนี้ อริยสัจเกิดเกิดตรงนี้ไง แต่สัจจะของโลก โลกนี้เป็นโลกสมมุติ สิ่งต่างๆ ของโลกนี้เป็นสมมุติไป มันจะมีกระแสของโลก มันดับแต่ได้ มันแก้ไขได้ มันเปลี่ยนแปลงได้ มันหลอกลวงกันได้ สมมุติเป็นเรื่องของหลอกลวง แต่สัจจะความจริงนี้เราจะหลอกลวงเราได้ไหม ถ้าเราหลอกลวงนะ เห็นใหม่ นี้เรายังหลอกลวงเราเอง คุณิ ก็เลสมันหลอกลวงเรา เราก็เชื่อกิเลสของเรา เห็นใหม่ นี้โลกทัศน์ของเรามีคบอด

ถ้าโลกทัศน์เรามีคบอด เรามองโลกด้วยความมีคบอดหมดเลย ถ้าโลกทัศน์ของเราแจ่มแจ้ง เราจะมองเรื่องของโลกแจ่มแจ้งหมดเลย เพราะสิ่งนี้เกิดขึ้นมาเกิดขึ้นมาจากเรา โลกนี้มีเพราะมีเรา! เราอยู่ที่ไหน? เราอยู่ที่ในหัวใจของเรา ถ้าเราเข้าใจเรื่องของใจเราหมดแล้วนี้ โลกนี้มีเพราะมีเรา ถ้าเรากำจัดโลกของเราหมดแล้ว โลกของเรามีอะไรละ โลกของเรามันเป็นอนิจจัง โลกของนอกมันมีแปรปรวนตลอดไป โลกข้างนอกเป็นสภาวะแบบนี้ โลกจะเปลี่ยนแปลงตลอดไป

ปัจจุบันนี้ เห็นใหม่ โลกร้อน คุณาญญูคุณุร้อนสิ มันเกิดมาจากไหนละ เกิดมาจากมนุษย์นี้ เพราะมนุษย์ใช้ทรัพยากร แล้วมนุษย์จับจ่ายของเสียออกมาร่างกาย สิ่งที่จับของเสียออกมามัน เพราะมนุษย์ทำเอง แล้วมันก็ย้อนกลับมาหามนุษย์ เห็นใหม่ สิ่งที่มีมนุษย์นี้ มันจะเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ มันเป็นอนิจจังอย่างนี้ โลกนี้โลกสมมุติ

แต่ถ้าเรื่องหัวใจของเราละ ถ้าเรื่องหัวใจของเรา โลกจากภายใน เห็นใหม่ เราควบคุมของเราได้ ถ้าเราสู้แจ้งโลกนอกโลกใน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้งโลกนอกโลกใน ถึงว่า

เรื่องของกรรม เห็นไหม เรื่องของกรรมคือการกระทำ แล้วเราฝันของเรานี้ เราฝันตนเองคือฝันกิเลส เราฝันเรานี้ฝันให้เขาดี คุณิ กระจกแต่นี้ เขาจะใช้กระจกแต่นี้เขาต้องสร้างเขื่อน ต้องบังคับให้กระจกแต่น้ำไป ให้น้ำไปทางไหน เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เราจะบังคับให้ใจเราดีขึ้นมา ใจนะมันบังคับได้ มันเปลี่ยนแปลงได้ เปลี่ยนแปลงได้แล้วใครเป็นคนเปลี่ยนแปลงล่ะ ถ้าเปลี่ยนแปลงของเรานี้ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเราไม่เข้าใจสภาวะแบบนี้ เราก็อ้างอิงกันไป โลกทัศน์จากภายในมันก็มีติดบอด แล้วมันก็เหยียบย่ำนะ เหยียบย่ำเพราะอะไร? เพราะมันเป็นดาบสองคมไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว เห็นไหม “ถ้าศึกษาไม่ดี เหมือนกับหญ้าคา เราเอามือจับหญ้าคาแล้วรูดขึ้นมา หญ้าคาจะบาดมือเราเต็มทีเลย เพราะเราศึกษาไม่ดี”

นี่ก็เหมือนกัน เอากิเลสเราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ถ้าเอากิเลสเราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราว่าเราบรรลุธรรม ยังว่าเรานี้เก่งกว่าพระพุทธเจ้าอีกนะ แล้วเรามีสร้างสมมาอย่างนี้ แล้วจะเก่งกว่าพระพุทธเจ้าได้อย่างไร จะรู้แจ้งกว่าพระพุทธเจ้าได้อย่างไร

นี่ถ้าไม่เก่งกว่าพระพุทธเจ้า จะต้องเดินตามธรรมวินัย ธรรมวินัยเป็นศาสดาของเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ เห็นไหม “ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ” ถ้าธรรมวินัยเป็นศาสดาของเรานี้ เราจะเคารพธรรมวินัยไหม ถ้าเราไม่เคารพธรรมวินัย เราผิด ทำผิด นั่นล่ะ! นั่นล่ะ! เห็นไหม เก่งกว่าพระพุทธเจ้า แล้วเก่งกว่าพระพุทธเจ้ามันจะไปไหนล่ะ? มันก็ออกนอกกลุ่มนอกรทาง

เวลาครูบาอาจารย์เราบรรลุธรรมขึ้นมา มันเป็นความลึกลับมหัศจรรย์มาก มหัศจรรย์นะ เพราะอะไร? เพราะสุดมยปัญญา ปัญญาที่เราศึกษากันมาอย่างนี้นี่ก็ว่าสุดยอดแล้ว วิทยาศาสตร์เขาศึกษากัน เห็นไหม จินตมยปัญญา จินตนาการอันนี้ให้เราเกิดการทดสอบขึ้นมา มันจินตมยปัญญา มันไม่เป็นความจริงหรอก เพราะความจริงอย่างนี้มันมีตัวแปรมหาศาลเลย

แต่ถ้าเป็นภวานามยปัญญาสิ ภวานามยปัญญาปัญญาที่ฆ่ากิเลสนี้ ปัญญาอย่างนี้มันเกิดมาจากไหนล่ะ? มันเกิดมาจากความละเอียดอ่อนในหัวใจ เพราะอะไร? เพราะสังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง เห็นไหม สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง มันมาจากไหน? มันมาจากสิ่งชั่วๆ

เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร อันนี้กระตุ้นความคิดเรา กระแทกกระเทือนเราไป ก็เลสมันมีอยู่แล้วมันก็ออกไปหาเหยื่อ

ถ้าความสงบของใจเข้ามา มันปล่อยบ่วงของมาร แต่มันยังติดบ่วงอยู่ มันปล่อยบ่วงของมาร แต่ตัวมันนะมันมีตัวมันอยู่ มันต้องไปชำระตัวมันเองก่อน ถ้ามันย้อนกลับมาตัวของมันเอง นี้ภาวนามยปัญญา มันเกิดอย่างนี้ไง ถ้าภาวนามยปัญญา มันเกิดขึ้นมานี้ มรรคหลายๆ เห็นไหม สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง ถ้ามีศีลสมาธิรองรับ ถ้ามีสมาธิรองรับมันจะเป็นมรรคญาณ แต่ถ้าไม่มีสมาธิรองรับมันเป็นโลกียปัญญา เพราะความคิดมันเกิดดับโดยธรรมชาติของมัน

คูสิ เวลาแดดออกนี้ มันพลังงานของมันตลอดเวลา ความคิดมันก็เกิดในหัวใจตลอดเวลา ถ้าความคิดเกิดอย่างนี้ ก็เลสมันขับไล่ไปอย่างนี้ มันก็เป็นความคิดธรรมดาของมัน นี่ปัญญาที่ส่งออก ความคิดส่งออก มันเป็นเรื่องส่งออกหมด มันแก้กิเลสไม่ได้ การทวนกระแส ทวนกระแสกลับไป จากที่ว่าบ่วงของมารให้ตัวมันสงบเข้ามา แล้วย้อนกลับเข้าไป เห็นไหม สละบ่วงมา แล้วตัวที่มันจะไปติดบ่วง...ใคร? คนที่ไปติดบ่วงนะไม่ไปหาบ่วง แต่คนยังมีอยู่ที่ยังเดินไปตกบ่วง เห็นไหม นี่ย้อนกลับมาทำลายตรงนี้ ป้อมค่ายจากภายใน นี่การศึก เห็นไหม

ถ้าทำลายจากภายใน การศึกจากภายนอก ขนาดเข้าไปทำลายป้อมค่ายเราก็ทำไม่ได้อยู่แล้ว ผ่านจากป้อมค่ายเข้าไปยังไปเจอเข้าศึกอีก ความคิดนี้มันผ่านชั้นเข้ามา เพราะชั้นไม่ใช่จิต ไม่ใช่ชั้น ความคิดส่งออก ส่งออกนี้มันเป็นความคิดของโลกๆ เขา เห็นไหม การกระทำนี้กรรม นี่โลกนอกโลกใน ถ้าเป็นโลกนอกก็ความคิดที่สื่อสารกันนี้ นี่เป็นโลกนอก คือการสื่อสารกัน สิ่ง que สื่อสารเป็นคำพูด เป็นความรู้สึกนี้สื่อสารกันกว่ามันจะออกมา

แต่ถ้าเรื่องของกรรมละ เรื่องของกรรมเป็นเรื่องทวนกระแสเข้าไปภายใน ถ้าเข้าไปภายใน คนไม่เคยเห็น คนไม่เคยกระทำ มันจะรู้ได้อย่างไร เวลาคิดกันไปก็ว่ากันไปว่านี่ปัญญาคือสัญญา ข้อมูลจำนี่เป็นปัญญา ปัญญาอย่างนี้ๆ ทบทวนตลอดเวลา นะ ไม่ทบทวนมันลืมนะ การทบทวนนี่เป็นปัญญาหรือ?

แต่ความจริงของมันไม่ต้องทบทวน เพราะมันเป็นอัตโนมัติ สิ่ง que ความรู้สึก เห็นไหม คูสิ ไฟเวลามันซัดขึ้นมา นี่ พลังงานของไฟนะ ถ้ามันมีเชื่อมันจะซัดตลอดเวลา มันจะต้องทบทวนไหม มันซัดตลอดเวลา ความรู้สึกมันรู้สึกตลอดเวลา มันต้องทบทวนไหม ความรู้สึกอันนี้มัน

เป็นกรรมตลอดเวลา มันเป็นอัตโนมัตติตลอดเวลา ความเป็นจริงอันนี้เป็นตลอดเวลา มันอยู่กับเรา ไหม นี่โลกทัศน์ภายในใจ

ถ้าโลกภายในนี้กรรม กรรม เห็นไหม ที่ว่าถ้าสิ้นกระบวนการของกรรม ทำลายสถานที่ที่ จะยอมรับกัน สิ่งที่เป็นวัตถุมันต้องมีสถานที่รองรับ มีสถานที่ที่อยู่ วัตถุนั้นถึงจะอยู่ได้ ความรู้สึกก็ เหมือนกัน มันต้องมีจิตที่รองรับ มันมีกรรมนี้มันต้องมีจิตที่รองรับ แล้วจิตมันไม่มี เอาอะไรไป รองรับมัน เห็นไหม มันถึงไม่มีสภาวะกรรม กรรมที่ไม่มีกับจิตดวงที่หมดสิ้นจากกิเลส

แต่กรรมมันมีอยู่ มีอยู่เพราะอะไร? เพราะสอุปาทิเสสนิพพาน สอุปาทิเสสนิพพานคือว่า เศษส่วน เศษส่วนคือยังมีชีวิตอยู่ไง พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ เห็นไหม คุณสิ ครูบาอาจารย์ของเราที่มี ชีวิตอยู่ นี่ดวงตาของโลก เพราะเข้าใจโลก เข้าใจเรื่องสภาวะกรรม กรรมเกิดจากที่ไหน สถานที่ ที่เกิดคือกรรม แล้วกรรมเกิดขึ้นมาแล้วนี้ มันจะออกไปทำลายใคร เห็นไหม นี่มันจะทำลายเราก่อน “อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ตนกำจัดสิ่งโลกทัศน์จากภายในออกหมดแล้ว เห็น ไหม นี่โลกนี้มีเพราะมีเรา

ถ้ากำจัดเราออกหมดแล้ว โลกมีไหม โลกมันก็มีสภาวะของมัน โลกมันก็เปลี่ยนแปลงของ มันตลอด ธรรมชาติของมันไป เพราะอะไร? เพราะพระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ภายหน้าจะ ในการประพาศปฏิบัติบอกว่า กิ่งพุทธรูปแล้วพระอรหันต์ไม่มี ถ้ากิ่งพุทธรูป กาลเวลามันปิด กั้นพระอรหันต์ได้นะ แล้ว ๕,๐๐๐ ปี มันจะมีพระศรีอริยเมตไตรยได้อย่างไร

มันมีของมัน สัจจะความจริงมันมีของมัน ในเมื่อมันมีมีมันก็มีสว่างอยู่ มีเกิดก็ต้องมีดับ อยู่ มีของมันตลอดไป เพียงแต่เราใช้เป็นหรือเปล่า เราใช้ความเพียรถูกต้องหรือเปล่า เราทำ คุณประโยชน์ของเราหรือเปล่า ถ้าเราทำประโยชน์ของเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม นี่ เรื่องของกรรม เขาไม่เชื่อเรื่องของกรรมนะ ถ้าไม่เชื่อเรื่องของกรรม เชื่อเรื่องวิทยาศาสตร์ แต่เรา ใช้วิทยาศาสตร์ เพราะเราเกิดมาโลกเจริญ เห็นไหม โลกเจริญนี้ส่วนนี้เป็นส่วนปัจจัยเครื่องอาศัย

คุณสิ การคมนาคมต่างๆ นี่เจริญมาหมดเลย เมื่อก่อนนี่ไม่มีต้องใช้ธรรมชาติ เห็นไหม ไป ในทางน้ำ สิ่งที่เป็นทางน้ำนี้ ไปทางเกวียน เพราะโลกสมัยเกษตรจะเป็นสภาวะแบบนั้น แต่นี่ อุตสาหกรรมโลกเจริญ โลกเจริญแต่เราเร้าร้อน ถ้าโลกเจริญเรามีธรรมเป็นที่พึ่ง ถ้ามีธรรมเป็นที่ พึ่งเราจะร่มเย็นของเรา มันเข้าใจโลกใจ เข้าใจโลกปล่อยโลกไว้ตามความเป็นจริง โลกจาก ภายนอกนะ เราต้องเกิดต้องตาย คือจะมาเจอโลกอย่างนี้อีก

แล้วถ้าเกิดถ้าโลกภายในนี้มันไม่มีสถานที่แล้วนี่ มันจะไม่มาเกิดอีก อย่างนี้มันเป็นความสุขมากนะ เป็นความสุขมากนี่สภาวะกรรม เราถึงจะฝึกกัน เห็นใหม่ ว่านี่กรรมดี เพราะอะไร? เพราะแค้นมันไม่แรง เราสร้างกรรมมา เราทำกรรมดีของเรา มา กรรมดีจะตอบสนองนะ การตอบสนองสิ่งใดๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “สิ่งใดๆ ในโลกนี้ไม่มีของฟรี” มันต้องมีเหตุมีผล มีเหตุมีปัจจัย กรรมจะต่อเนื่องไป ทำดีวันนี้มันจะต่อเนื่องไปวันนี้ เห็นใหม่ สุขโต ปัจจุบันนี้ให้หยุดนิ่ง แล้วความดีอันนี้มันจะเกิดขึ้น วันนี้เราร้อน แต่อยากได้ความดี จะเอาความดีมาจากไหน เราจะเอาความดีของเรา เอาความตัดแปลงใจเดี๋ยวนี้ สุขโตเดี๋ยวนี้ โลกนี้ต้องสุขโตแน่นอน

โลกเขาจะร้อนเป็นไฟขนาดไหน แต่หัวใจเรามีหลักเกณฑ์ของเรา เราจะมีที่พึ่งอาศัย เห็นใหม่ นี่กรรม เชื้อกรรมจากภายนอก แล้วก็เชื้อกรรมจากภายในหัวใจของเรา กระบวนการของผู้บริหาร เห็นใหม่ ถึงที่สุดแล้วอุเบกขา เพราะคนเรามีกรรมของเขา มา เราจะไม่สามารถไปแก้ไขใครได้ทั้งหมด เพราะสิ้นสุดกระบวนการของเขา เขามีกรรมของเขา แล้วเราจะไปเสี่ยงของเขาได้อย่างไร

นิ้วของเรา ๕ นิ้วนี้ไม่เท่ากัน แล้วคนจะมาผ่าตัดให้นิ้วเท่ากันหมด เป็นไปไม่ได้ นิ้วก้อยกับนิ้วโป้งไม่เหมือนกัน กรรมของแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน เราช่วยเหลือเขาเต็มที่เพราะอันนี้คือสร้างบารมี เราจะช่วยเหลือกันเต็มกำลังความสามารถเลย แต่ถึงที่สุดแล้วนี่กรรมของเขามาถึง เราต้องยอมรับกรรมอันนั้น นิ้วก้อยก็คือนิ้วก้อย นิ้วโป้งก็คือนิ้วโป้ง มันเท่ากันไม่ได้ แต่มันใช้ประโยชน์ได้ ถ้าเรารู้จักใช้มัน เวลาจะใช้จะ

ถ้าเราเชื่อกรรมอย่างนี้ เราจะทำความดีของเรา ใครจะติฉินนินทาเรื่องของเขา นิ้วก้อยมันจะตินิ้วโป้งว่าใหญ่กว่าเล็กกว่าเรื่องของเขา หน้าที่ของเราคือทำความดีของเรา เห็นใหม่ หัวใจของเรา เรารักษาของเรา เราเชื่อการทำดีของเรา เราเชื่อศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อกรรม ทำดีขึ้นมากกรรมดีขนาดนี้ ทำให้หูดเราสว่างขึ้นมา ถ้าเราจะทำ เราเพิ่มบารมีของเราขึ้นไป ถึงที่สุดแล้วเราจะพ้นจากทุกข์ได้ เพราะมีการกระทำ ถ้าไม่เชื่อเลย ไม่มีการขยับเขยื้อนเลย จะไม่มีอะไรเลย

แต่ถ้าเรามีขยับเขยื้อนนะ โลกก็เป็นอย่างนี้ ทุกข์กันอย่างนี้ หาอยู่หากินอย่างนี้ ทุกข์อย่างนี้ แล้วนิทานกาลเป็นอย่างนี้ โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้

เลยว่า “ถ้าโลกธรรม ๘ ไม่มีใครจะโค่นรุนแรงเท่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเขาอ้างมาคำ อ้างมาทุกๆ อย่าง เห็นไหม แม้แต่เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะมีฤทธิ์มีเดช เหาะเหินเดินฟ้า มีฤทธิ์หมดเลย ทำไมปล่อยสภาวะแบบนั้นล่ะ เพราะมันเป็นเรื่องของกรรม เรื่องของความเห็น เรื่องของความคิด เราไปดัดแปลงเขาไม่ได้

แต่ถ้าเราพยายามเชิดชู เราพยายามทำของเรา ความคิดมันดีขึ้นมา เห็นไหม เราจะเป็นประโยชน์กับเรา เพราะ “อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ตนเป็นหลัก แล้วยืนอยู่ได้ สังคมจะร่มเย็นเพราะมีหลักมีเกณฑ์ไง ถ้าเราก็ก้มเหลว เขาก็ก้มเหลว ก้มเหลวกันไปหมดเลย เห็นไหม นี่ตื่นข่าว ถูมมงคลตื่นข่าว ไม่เชื่อในสังขาร ไม่เชื่อเรื่องกรรม ไม่เชื่อเรื่องการกระทำ ความดีของเราที่ทำมาจะเป็นความดีของเรา เอวัง